

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8C/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206145
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8123206145.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

8C/36/2023

Okresný súd Bardejov, sudca JUDr. Mária Tvrdíková, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX/XX, XXX XX C., zastúpený advokátom JUDr. Dušanom Remetom, so sídlom Masarykova 2, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy od štátu takto

rozhodol:

8C/36/2023

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 5.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

8C/36/2023

Odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal zaplataenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- Eur.

2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa ORPZ, OKP Bardejov ČVS : ORP-577/OEK-BJ-2012 zo dňa 13.03.2014 mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 2T/134/2014 zo dňa 10.12.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 5To/10/2022-710 zo dňa 15.06.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.06.2022, bol v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bardejov podanej na Okresnom súde Bardejov dňa 14.08.2014 pre podozrenie zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. V dôsledku nesprávne vzneseného obvinenia pre podozrenie zo spáchania trestnej činnosti a následne v dôsledku neoprávnene podanej obžaloby mu vznikla škoda v podobe účelne vynaložených trov konania,

a to konkrétne trov obhajoby v trestnom konaní. Tieto boli zo strany žalovaného na základe jeho žiadosti o predbežné prejednanie nároku zo dňa 07.10.2022 v celej uplatnenej výške 3.517,50 Eur uznané a už aj žalovaným uhradené. Týmto žalovaný potvrdil existenciu základu jeho nároku. On si však uplatnil aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú mu ale žalovaný odmietol plniť s odôvodnením, že ako poškodený nepreukázal splnenie podmienok na jej priznanie. Trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, je spôsobilé vyvolať nielen vznik materiálnej škody, ale aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv, čo predpokladá aj citované ustanovenie § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V danom prípade nemôže byť dostatočnou satisfakciou pre neho len samotné konštatovanie porušenia jeho práv vo forme oslobodzujúceho rozsudku. Trvá na tom, že mu nezákonným trestným stíhaním vzniklo aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 Eur. Poukázal na to, že bol počnúc dňom 13.03.2014, teda po dobu viac ako 8 rokov, neoprávnene stíhaný zo závažnej ekonomickej trestnej činnosti, v dôsledku čoho sa mu celkom zmenil doterajší spôsob života. Trestné oznámenie z vymysleného podvodu od samého začiatku mu spôsobilo psychickú traumu, nakoľko nikdy dovtedy nemal dočinenia s políciou a súdmi. Poškodený (jeho vtedajší štatutár B. D.) sa postaral aj o jeho negatívnu medializáciu zverejnením osočujúceho článku v časopise Bardejovské novosti a v tak malom meste ako sú Giraltovce, kde bol tento časopis bezplatne distribuovaný obyvateľom do schránok, sa potom táto negatívna verejná mienka rýchlo rozšírila. Ľudia si na neho, aj na jeho rodinu začali ukazovať „prstom“, nechceli s nimi ani ďalej spolupracovať a mnohí sa od nich odvrátili. Pod vplyvom článku a vytvorenej negatívnej mienke prišiel žalobca o veľkú zákazku so spoločnosťou Alpine – Porr, Rakúsko v hodnote státisícov Eur. Jeho rodine, ktorá si vždy cenila čestnosť, úprimnosť, spravodlivosť a dobré vzťahy, to veľmi ublížilo. Objektívne možno vyhodnotiť, že trestné stíhanie mu „pošramotilo“ povest' v obci a zasiahlo do jeho cti. V tom čase mal aj niekoľkoročný a dlhotrvajúci vzťah, chcel sa s priateľkou oženiť a založiť si rodinu. Všetky tieto okolnosti hlboko poznačili jeho osobný život a vzťah sa mu preto, a iba z týchto dôvodov v danom čase rozpadol. Poškodený rozniesol nepravdivé fámy o ňom aj vo firmách, s ktorými bol v kontakte a s ktorými spolupracoval. Prácu doma si už potom nevedel nájsť, musel ju hľadať mimo štátu v zahraničí. Cestovanie na súdne konania bolo finančne aj časovo veľmi náročné a psychicky ho vyčerpávalo. Niekoľkokrát sa stalo, že cesty zo zahraničia uskutočnené len z dôvodu jeho účasti na hlavnom pojednávaní boli úplne zbytočné, lebo hlavné pojednávanie sa pre rôzne dôvody, často krát aj na strane konajúceho senátu, nekonalo. Stres, frustrácia a trauma z prebiehajúceho trestného konania hlboko poznačili jeho osobný a pracovný život, výkon a zdravie. Nariadené a doposiaľ ku dňu spisovania žaloby nezrušené zaistenie jeho majetku významne po dlhú dobu ho obmedzili v oprávnení voľne nakladať s vlastným majetkom, ktorý navyše po tak dlhom procese degradoval a stratil významnú časť hodnoty.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 3.7.2023 uviedol, že neuznáva nárok na náhradu škody z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch, uplatnený žalobcom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca k týmto svojim tvrdeniam o nemajetkovej ujme nepredložil žiadne objektívne a relevantné dôkazy, ktoré by preukazovali, že mu vôbec vznikla nejaká nemajetková ujma v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním. Všetky konštatovania obsiahnuté v žalobe predstavujú výlučne subjektívne pocity a vnútorné hodnotenie žalobcu. Nemajetková ujma nemôže byť daná len subjektívnym tvrdením a prežívaním poškodeného, nemajetková ujma musí byť preukázaná a jej vyčíslenie náležite podložené. Žalobca nepreukázal, že trestné stíhanie ovplyvnilo jeho život natoľko, aby mu spôsobilo závažnejšie následky v súkromnom živote, či spoločenskom uplatnení. V danej veci má za to, že nie sú splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Navrhol pripojiť trestný spis vedeného na Okresnom súde v Bardejove pod sp. zn. 2T/134/2014. Navrhol žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zmietnuť.

4. Žalobca k vyjadreniu žalovaného svojim podaním zo dňa 14.8.2023 uviedol, že žalovaný ničím konkrétnym nespochybnil jeho jednotlivé tvrdenia z hľadiska naplnenia podmienok uplatneného nároku. Jeho vyjadrenie je len všeobecné a vágne s odkazom na to, že ide len o subjektívne prežívanie z jeho strany. V žalobe podrobne argumentoval a riadne odôvodnil svoj nárok výškou hroziaceho trestu (3 až 10 rokov), dĺžkou trvania trestného stíhania (viac ako 8 rokov) a tiež spôsobenou psychickou traumou. Žalovaný sa k prvým dvom kritériám vôbec nevyjadril, taktne ich obišiel mlčaním, keďže ide o nesporné skutočnosti, najmä neprimeraná dĺžka trestného konania, ktorá vyplývala aj z nedostatočne zisteného skutkového stavu orgánmi prípravného konania a neskôr aj liknavým a často procesne nesprávnym postupom konajúceho trestného súdu.

5. Žalovaný vo svojej duplike zo dňa 13.10.2023 uviedol, že čestné prehlásenie bývalej priateľky a žalobcovho brata, ktorými sa žalobca snaží preukázať závažnosť ujmy v súkromnom živote nemožno považovať za dostačujúce z hľadiska ich objektivity, nakoľko ich vierohodnosť môže byť ovplyvnená ich blízkym vzťahom so žalobcom. Rovnako listy vlastníctva, ktoré žalobca predložil, nijakým spôsobom nepreukazujú, že by malo dôjsť k znehodnoteniu nehnuteľností v nich zapísaných. Žalobca doposiaľ nijakým spôsobom nepreukázal ani existenciu tvrdenej psychickej ujmy. V rozpore s tvrdením žalobcu o tom, že trestné stíhanie sa negatívne podpísalo na jeho spoločenských či pracovných vzťahoch je napr. aj skutočnosť, že obchodná spoločnosť JDJ GROUP s.r.o. so sídlom Dukelská 25, Gíraltovce 087 01, IČO: 46 764 500, v ktorej jej žalobca jediným spoločníkom vykazovala v období trestného stíhania nárast tržieb, ktorý sa každoročne zvyšoval. Všetky tvrdenia uvádzané žalobcom patria k tradičným frázam, ktoré majú súd primäť k uznaniu nároku z nemajetkovej ujmy, avšak ich dôveryhodnosť je v tomto prípade nalomená tým, že tieto tvrdenia nie sú a ani nemôžu byť potvrdené reálnymi dôkazmi, pre ich neexistenciu.

6. Z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

7. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Bardejov ČVS: ORP-577/OEK-BJ-2012 zo dňa 13.03.2014 bolo začaté trestné stíhanie žalobcu vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, pretože ako konateľ JDJ s.r.o. so sídlom Gíraltovce, ul. Dukelská 25, IČO: 36 776 467 dňa 2.5.2007 a ako zhotoviteľ uzavrel zmluvu o výkone činnosti stavby vedúceho s objednávateľom spoločnosti SOZEF s.r.o. SK so sídlom Hažlín, ul. Majerová 302/15, IČO: 36 508 306 (ďalej len SOZEF s.r.o. SK), v zastúpení B. D., nar. XX.X.XXXX v Beloveži, okres Bardejov, trvale bytom E., F. G. XXX/XX, H. I., pričom v čase keď B. B., nar. X.XX.XXXX vo Svidníku trvale bytom C., F. A. D. XX/XX, H. J. vykonával funkciu stavbyvedúceho pre spoločnosť SOZEF s.r.o. SK, faktúrou č. 23-2007 zo dňa 28.12.2007 na sumu 595.000,- Sk s DPH, faktúrou č. 15-2008 zo dňa 31.3.2008 na sumu 595.000,- Sk s DPH a faktúrou č. 51-2008 na sumu 595.000,- Sk s DPH zo dňa 1.12.2008 v podvodnom úmysle A. B. duplicitne vyúčtoval tejto spoločnosti odmenu za výkon funkcie stavbyvedúceho B. B. na stavbe J. - K. L. J., hoci podľa zmluvy o výkone činnosti stavbyvedúceho mu patrila iba jedna odmena vo výške 595.000,- Sk s DPH, splatná po splnení predmetu zmluvy, pričom týmto uviedol do omylu pracovníkov spoločnosti SOZEF s.r.o. SK, čím takto spoločnosti SOZEF s.r.o. SK spôsobil škodu v celkovej výške 1.190.000,- Sk, po prepočte 39.500,76 Eur.

8. Dňa 14.8.2014 bola na Okresný súd Bardejov Okresnou prokurátorkou Bardejov podaná obžaloba, kde sa konanie viedlo pod sp. zn. 2T/134/2014. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci celkom trikrát tak, že obžalovaného oslobodil. Išlo o rozsudky zo dňa 28.6.2016, 20.11.2019 a 10.12.2021, všetky z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Posledný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.6.2022, keďže odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 2T/134/2014 zo dňa 10.12.2021 bolo uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5To/10/2022 – 710 zo dňa 15.6.2022 zamietnuté.

9. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že v čase, keď bolo vznesené proti nemu obvinenie, podnikal. Jeho subdodávatelia sa zľakli a musel ísť pracovať do zahraničia, pretože s ním už nikto nechcel spolupracovať. Jeho trestné stíhanie trvalo veľmi dlho – 8 rokov a počas tejto doby strácal vieru v spravodlivosť. Veľmi ho to ubíjalo. Opustila ho jeho priateľka. Lekára síce nenavštívil, nebral lieky ale snažil sa z toho dostať sám. Venoval sa svojim záľubám, chodil do lesa, na ryby a takmer 4 roky bol sám. Nevyhľadával žiadnu spoločnosť. Taktiež sa pokazili jeho vzťahy v rodine, najmä s jeho bratom. Bol mu zablokovaný majetok, pričom hala v Gíraltovciach úplne schátrala, pretože s ňou nemohol nakladať. Otec prestal s výrobou a on odcestoval do zahraničia. Aj napriek tomu, že bol spod obžaloby oslobodený, doposiaľ má tento majetok zablokovaný.

10. M. B. B., brat žalobcu, vo svojej výpovedi uviedol, že s bratom mal veľmi dobrý vzťah, avšak keď na neho bolo podané trestné oznámenie, tak spočiatku tomu veril, že žalobca niečo urobil. Pracuje ako vyšetrovateľ a za 5 rokov sa mu nestalo, že by niekto podal trestné oznámenie iba tak, že sa chcel inej osobe pomstiť. Mal z toho aj problémy v práci, cítil sa z toho nepríjemne, pretože pracuje vo finančnej polícii na ekonomickom úseku. V dôsledku týchto skutočností došlo medzi ním a žalobcom k hádke, nechcel mať problémy v práci, preto obmedzil kontakt so žalobcom. Od tejto hádky sa s ním nekontaktoval. Bolo to od roku 2014 až do roku 2020, kedy sa ani nestretávali, ani si netelefonovali. Až

potom, keď sa od otca odzvedel, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený po prvýkrát, tak sa s ním nakontaktoval.

11. Svedkyňa A. H., bývala priateľka žalobcu vo svojej výpovedi uviedla, že so žalobcom sa spoznala v roku 2012 a ich vzťah trval 2 roky. Problémy nastali po tom, čo žalobcovi bolo vznesené obvinenie. V tom čase aj ona podnikala a jej zákazníci sa jej vypytovali na osobu žalobcu, pretože počuli o nejakej sprenevere. Ich vzťah začal postupne chradnúť, nakoľko žalobca sa uzatváral do seba, správal sa úzkostlivo, trávili spolu čoraz menej času, nakoľko chodieval sám na ryby, alebo trávil čas na chalupe. Tlak z jej okolia sa stupňoval najmä zo strany jej rodičov, ktorí chceli, aby z takého vzťahu odišla, lebo sa jej to môže vypomstiť. Preto sa so žalobcom rozišla.

12. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadal generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 7.10.2022, ktorá listom zo dňa 31.3.2023 žalobcovi oznámila, že uznáva uplatnenú náhradu škody vo výške 3.517,50 Eur a v tejto časti jeho nárok uspokojí, avšak nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur neuznáva.

13. Nárok bolo potrebné posúdiť podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

14. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

15. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

16. Podľa § 4 ods. 1 písm. f/ citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

17. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

18. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené 5 11C/86/2020 alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

19. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

20. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

21. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

22. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje
- b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo
- c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote
- d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

23. Podľa § 17 ods. 4 citovaného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

24. Základným zákonným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 vety prvej citovaného zákona je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Prípady náhrady škody v dôsledku vzneseného obvinenia a následného zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby boli v minulosti posudzované rôzne (napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 201/07, na ktoré poukázal žalovaný), ale neskôr sa rozhodovacia prax súdov v tomto smere ustálila, predovšetkým v dôsledku rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 4MCdo 15/09 z 18.8.2010, ktoré bolo aj publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod R37/2014. Najvyšší súd v ňom uviedol nasledovné: „Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté“. 6 11C/86/2020.

25. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zdôraznil, že za ústavne konformný treba považovať výklad, podľa ktorého zastavenie trestného stíhania preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť.

26. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 Cdo 66/18 zo dňa 21.11.2018, ktorým bolo dovolanie generálneho prokurátora v obdobnej veci odmietnuté. Súdny v konaní priznali žalobcovi nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku jeho oslobodenia spod obžaloby. Dovolanie Najvyšší súd vyhodnotil ako neprípustné, keďže súdy prijali závery v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov, pričom Najvyšší súd poukázal na rozhodnutie 4MCdo 15/09 a v súlade s ním aj ďalšie rozhodnutia 4Cdo 54/11 zo dňa 30.1.2011, 7Cdo 145/11 zo dňa 12.12.2012, 7Cdo 87/12 zo dňa 19.6.2013 a 7MCdo 27/12 zo dňa 19.2.2014.

27. K tejto problematike sa vyjadril aj Ústavný súd SR. Napríklad v náleze I.ÚS 540/2016 z 13.12.2016, keď uviedol, že právne závery vychádzajúce zo zistenia, že výsledky prípravného konania odôvodňovali záver, že sťažovateľ spáchal skutky, ktorému boli v obžalobe kladené za vinu, v dôsledku čoho nebolo možné uznesenie o vznesení obvinenia považovať za nezákonné, nemožno považovať za ústavne konformné s poukazom na článok 46 ods. 3 Ústavy SR. Ústavný súd pripomenul, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, respektíve postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie o trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo oslobodzujúcim rozsudkom bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je potrebné vždy považovať za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.

28. Nepochybne teda pre prijatie záveru o základe nároku je potrebné vychádzať z tejto už ustálenej rozhodovacej praxe súdov a to aj s poukazom na princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP. Naplnené boli aj ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a to vznik škody a príčinná súvislosť s trestným stíhaním žalobcu. Škoda predstavuje trovy obhajoby žalobcu

v trestnom konaní, ktoré jeho obhajca riadne vykonal, vystavil žalobcovi za ne faktúry a žalobca ich aj zaplatil. Žalovaný uplatnenú náhradu škody vo výške 3.517,50 Eur aj žalobcovi uspokojil.

29. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol posúdený podľa § 17 ods. 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z.z. Vychádzajúc z názoru Ústavného súdu SR vyplývajúceho z nálezu III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe.

30. Súd sa plne stotožňuje aj s kritériami, ktoré podľa Ústavného súdu (ale tiež napr. rozsudku Najvyššieho súdu ČR 30CDo 2813/11 zo dňa 27.6.2012) je potrebné zohľadniť pri výške priznanej náhrady. Je to povaha trestnej veci, dĺžka trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodeného ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií a to aj v kontexte s § 17 ods. 3 citovaného zákona výška náhrady musí súčasne zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti.

31. Pod povahou trestnej veci je potrebné rozumieť predovšetkým závažnosť trestného činu, podľa nej sa zvyšuje intenzita, s akou osoba poškodená trestným konaním proti nej je negatívne vnímaná. Súvisí to aj s hrozbou trestného postihu a prípadným spoločenským odsúdením. V danom prípade bol žalovaný stíhaný aj za obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona, za čo mu hrozil trest odňatia slobody vo výmere až 3 - 10 rokov.

32. Pokiaľ ide o dĺžku trestného stíhania, toto kritérium nemožno považovať za určujúce hľadisko, pretože pri plynutí času nastáva aj pokles intenzity ujmy v dôsledku upadajúceho záujmu spoločenského prostredia o daný prípad. V tomto prípade išlo o neprimeranú dĺžku trestného stíhania v trvaní viac ako 8 rokov, ktorá nepochybne spôsobila žalobcovi ujmu najmä v jeho neistote ohľadom výsledku konania. Ako to vyplýva aj z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR I.ÚS 514/2006, relevantné je pri uplatňovaní tohto nároku uznesenie o vznesení obvinenia (teda nie o začatí trestného stíhania vo veci), v danom prípade je potrebné vychádzať z uznesenia vyšetrovateľa zo dňa 13.3.2014.

33. Ďalším kritériom na primerané zadostučinenie za trestné stíhanie sú následky spôsobené trestným konaním v osobnostnej sfére žalobcu. Pod toto kritérium patria aj okolnosti, ktoré viedli k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi. Je pritom potrebné rozlišovať prípady, keď trestné stíhanie bolo začaté zjavne neodôvodnene alebo dokonca s cieľom poškodiť osobu, voči ktorej bolo začaté od prípadov, kedy existovali dôvody pre jeho začatie a v takom prípade sa zohľadnia aj dôvody zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby. V tomto prípade išlo o prvý prípad, keď svedok B. čegiň, ktorý bol konateľom spoločnosti SOZEF s.r.o. podal trestné oznámenie na žalobcu, že duplicitne vyúčtoval jeho spoločnosti odmenu za výkon funkcie stavbyvedúceho na stavbe J. – K. L. J. a neoprávnene si prisvojil materiál v hodnote 10.442,29 Eur. Z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že zo strany žalobcu ako obžalovaného bola vykonaná fakturácia na základe riadne uzatvorených zmlúv a preto bol spod obžaloby oslobodený. Súd pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na to, že žalobca nebol ukrátený na práve na osobnú slobodu, keďže nebol zadržaný, ani vzatý do väzby. Ďalej zobral do úvahy, že sa mu rozpadol vzťah, čo potvrdila svedkyňa A. H., bývala priateľka žalobcu ako aj na skutočnosť, že sa zhoršili rodinné vzťahy žalobcu, čo potvrdil jeho brat M. B. B.. Taktiež nemožno obísť skutočnosť, že bolo nariadené zaistenie majetku žalobcu, ktoré doposiaľ nebolo zrušené a žalobcu tak obmedzili v oprávnení voľne nakladať s majetkom, ktorý tak stratil na hodnote Z uvedených dôvodov súd považoval za primeranú a spravodlivú nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur a preto žalobe vyhovel.

34. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v celom rozsahu úspešný a preto mu súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

35. O výške náhrady trov konania rozhodol súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

8C/36/2023

P O U Č E N I E :

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od .doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustne ďalšie prostriedky procesnej obrany

alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods.1 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli

uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. (§ 366 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. (§ 371 a § 372 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a to Exekučného poriadku a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 4. apríla 2024

JUDr. Mária Tvrđikovásudca